EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 28.5.2024.
COM(2024) 203 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to deleģēto pilnvaru īstenošanu, kas Komisijai piešķirtas atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Direktīvai (ES) 2017/2397 par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvas 91/672/EEK un 96/50/EK

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par to deleģēto pilnvaru īstenošanu, kas Komisijai piešķirtas atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 12. decembra Direktīvai (ES) 2017/2397 par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvas 91/672/EEK un 96/50/EK

1. IEVADS

Direktīva (ES) 2017/2397 pirmo reizi ievieš harmonizētu sistēmu personu, kuras iesaistītas tādu peldlīdzekļu ekspluatācijā, kas kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, sertifikācijai un profesionālās kvalifikācijas atzīšanai, ļaujot sertifikāta turētājiem darboties visos ES ūdensceļos. Direktīvas mērķis ir likvidēt barjeras darbaspēka mobilitātei, uzlabot drošību, attīstīt jaunu cilvēku prasmes un nodarbinātību, piedāvāt labākas karjeras iespējas visiem apkalpju locekļiem un atvieglot pieredzējušu darbinieku pārnākšanu no citām nozarēm.

Sistēma attiecas uz visiem klāja apkalpes locekļiem, sašķidrinātās dabasgāzes speciālistiem un pasažieru navigācijas speciālistiem, kas strādā uz pasažieru kuģiem un citiem ūdens transportlīdzekļiem, kuru garums ir lielāks nekā 20 metri (kā arī uz dažiem citiem specifisku veidu kuģiem), izņemot gadījumus, kad kuģošana ir sporta vai atpūtas pasākums vai kad to veic bruņotie spēki vai neatliekamās palīdzības dienesti.

Direktīva attiecībā uz konkrētiem apkalpes locekļiem ir noteikti šādi noteikumi:

- klāja apkalpes locekļiem, personām, kas ir kvalificētas veikt pasākumus ārkārtas situācijās uz pasažieru kuģiem, un personām, kuras ir iesaistītas ar sašķidrinātu dabasgāzi darbināmu kuģu uzpildē ar degvielu, jābūt ES kvalifikācijas sertifikātam;
- kuģa vadītājiem jābūt konkrētam pilnvarojumam, kad viņi:
  - kuģo pa iekšzemes ūdensceļu posmiem, kuros ir īpaši riski;
  - kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kuriem ir jūras ūdensceļu raksturs;
  - kuģo pēc radara;
  - vada kuģus, kurus darbina ar sašķidrinātu dabasgāzi;
  - kuģo lielos konvojos.

Šī direktīva nosaka dažādām kvalifikācijām piemērojamās minimālās prasības vecumam, administratīvai atbilstībai, kompetencei un kuģošanas laikam. Tā prasa arī visu klāja apkalpes locekļu atbilstību noteiktiem veselības stāvokļa standartiem.

Direktīvā ņemtas vērā ES dalībvalstu atšķirības, piešķirot atbrīvojumus no dažiem pasākumiem, proti, tajās dalībvalstīs, kuru ūdensceļi nav savienoti ar citu dalībvalstu ūdensceļiem un kur iekšzemes kuģošana ir tikai sezonāla vai ļoti ierobežota. Visām citām dalībvalstīm, kurās ir kuģojami iekšzemes ūdensceļi, jāveic nepieciešamie pasākumi, lai ieviestu sertifikātu atzīšanas sistēmu, kas direktīvā noteikta attiecībā uz minētajiem ūdensceļiem.

ES kvalifikācijas sertifikāti, darba uzskaites grāmatiņas un kuģa žurnāli, kurus izdevušas kompetentās iestādes, ir derīgi visos ES iekšzemes ūdensceļos. Sertifikāti, kas izdoti saskaņā ar Noteikumiem par Reinas kuģošanas personālu, kuri nosaka šīs direktīvas prasībām identiskas prasības, arī ir derīgi visos ES ūdensceļos. Ikviena trešā valsts drīkst vērsties Eiropas Komisijā, lai tiktu atzīti tās iestāžu izdotie sertifikāti, darba uzskaites grāmatiņas vai kuģa žurnāli.

Katrai dalībvalstij būtu jānodrošina, ka personām, kuras saņem kvalifikācijas sertifikātus, ir attiecīgais minimālais kompetences līmenis, kas apliecināts novērtēšanā. Tā varētu būt administratīva eksaminācija vai daļa no apstiprinātas mācību programmas. Direktīvā ir ietverta arī iespēja eksaminēt trenažieros.

Direktīva dalībvalstīm nosaka mērķus un pārredzamus kritērijus, kā identificēt iekšzemes ūdensceļus, kuros ir konkrēti riski, un kā klasificēt iekšzemes ūdensceļus, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes.

Direktīva ievieš informācijas sistēmu, kuras nolūks ir atvieglot datu apmaiņu par kvalifikācijas sertifikātiem, darba uzskaites grāmatiņām un kuģa žurnāliem starp iestādēm, kuras atbildīgas par šīs direktīvas īstenošanu un izpildes panākšanu (t. s. Eiropas apkalpju datubāze "*ECDB*")

Direktīva tika pieņemta 2017. gada 12. decembrī un stājās spēkā 2018. gada 16. janvārī, ar transponēšanas un piemērošanas sākuma datumu 2022. gada 17. janvārī.

Direktīvas 17. panta 1. punktā noteikts, ka Komisija saskaņā ar 31. pantu pieņem deleģētos aktus, kuru nolūks ir papildināt šo direktīvu, nosakot kompetences standartus un attiecīgās zināšanas un prasmes atbilstīgi II pielikumā noteiktajām pamatprasībām.

Komisija atbilstīgi 21. panta 2. punktam tiek pilnvarota saskaņā ar 31. pantu pieņemt deleģētos aktus nolūkā papildināt šo direktīvu, nosakot trenažieru apstiprināšanas standartus, kuros norāda minimālās funkcionālās un tehniskās prasības un administratīvās procedūras šajā ziņā ar mērķi nodrošināt, ka kompetences novērtēšanai izmantotie trenažieri ir konstruēti tā, lai ļautu verificēt tās kompetences, kas prasītas 17. panta 3. punktā minēto praktisko eksāmenu standartos.

Komisija atbilstīgi 23. panta 6. punktam tiek pilnvarota saskaņā ar 31. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuri pamatojas uz III pielikumā minētajām veselības stāvokļa pamatprasībām un kuri papildina šo direktīvu, nosakot veselības stāvokļa standartus, kuros norādītas prasības attiecībā uz veselības stāvokli, it sevišķi attiecībā uz pārbaudēm, kuras jāveic praktizējošiem mediķiem, kritērijiem, kuri tiem jāpiemēro, lai noteiktu piemērotību veicamajam darbam, un ierobežojumu un ietekmes mazināšanas pasākumu sarakstu.

Ar mērķi turpināt atvieglot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm Komisija atbilstīgi 25. panta 1. punktam tiek pilnvarota saskaņā ar 31. pantu pieņemt deleģētos aktus, kuru nolūks ir informāciju darba uzskaites grāmatiņu un kuģa žurnālu reģistros papildināt ar citu informāciju, kas prasīta saskaņā ar 22. panta 4. punktu pieņemtajos darba uzskaites grāmatiņu un kuģa žurnālu paraugos.

Komisija atbilstīgi 31. pantam tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, kas minēti norādītajos direktīvas pantos. Minētā panta otrajā punktā noteikts:

"Pilnvaras pieņemt 17. panta 1. un 4. punktā, 21. panta 2. punktā, 23. panta 6. punktā un 25. panta 1. un 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2018. gada 16. janvāra. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām."

2. JURIDISKAIS PAMATS

Šis ziņojums ir prasīts Direktīvas (ES) 2017/2397 31. panta 2. punktā. Atbilstīgi šim noteikumam Komisijai pilnvaras tiek deleģētas uz piecu gadu laikposmu no 2018. gada 16. janvāra, un Komisijai par deleģētajām pilnvarām ir jāsagatavo ziņojums. Šajā pašā pantā noteikts, ka pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu.

3. DELEĢĒJUMA IZMANTOJUMS

Kopš Direktīvas (ES) 2017/2397 stāšanās spēkā līdz šā ziņojuma pieņemšanas datumam Komisija ir pieņēmusi šādus deleģētos aktus:

1. **Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/473** (2020. gada 20. janvāris), ar ko attiecībā uz Savienības kvalifikācijas sertifikātu, darba uzskaites grāmatiņu un kuģa žurnālu datubāzu standartiem papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/2397

   Šī regula ievieš standartus, ar ko nosaka raksturlielumus un izmantošanas nosacījumus datubāzēm, kas satur Savienības kvalifikācijas sertifikātus, darba uzskaites grāmatiņas un kuģa žurnālus, kas izdoti saskaņā ar Direktīvu (ES) 2017/2397, un dokumentus, kas atzīti saskaņā ar minētās direktīvas 10. panta 2. un 3. punktu. Tā nosaka arī piekļuves tiesības, funkcionalitātes un sakarus starp Savienības datubāzi un nacionālajiem reģistriem. Ar apkalpi saistīto dokumentu Savienības datubāze nodrošinās konsolidētu pārskatu par apkalpju locekļu kvalifikācijas sertifikātu un darba uzskaites grāmatiņu datiem, kurus satur nacionālie reģistri.

2. **Komisijas Deleģētā direktīva (ES) 2020/12** (2019. gada 2. augusts), ar ko attiecībā uz kompetences standartiem un attiecīgajām zināšanām un prasmēm, praktisko eksāmenu standartiem, trenažieru apstiprināšanas standartiem un veselības stāvokļa standartiem papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2017/2397

   Šī deleģētā direktīva papildina Direktīvu (ES) 2017/2397 attiecībā uz dažiem standartiem, kuri saistīti ar profesionālo kvalifikāciju kuģošanā pa iekšzemes ūdensceļiem. Minētos standartus izstrādājusi Iekšzemes kuģošanas standartu izstrādes Eiropas komiteja (*CESNI*).

   Kompetenču standarti aptver prasītās specifiskās kompetences un attiecīgās zināšanas un prasmes, kas atbilst direktīvā noteiktajām kompetences pamatprasībām.

Deleģētā direktīva nosaka standartus:

- zināšanām un prasmēm;
- praktiskai eksaminācijai;
- trenažieru apstiprināšanai;
- veselības stāvoklim.

Standarti tika pieņemti:

- operatīvajam līmenim (nosakot kuģotāju un citu operatīvā līmeņa kvalifikāciju pamatkompetences);
- vadības līmenim (kuģu vadītājiem);
- specifiskam pilnvarojumam kuģu vadītājiem, kuri kuģo pa iekšzemes ūdensceļiem, kam ir jūras ūdensceļu pazīmes;
- specifiskam pilnvarojumam kuģa vadītājam, kurš kuģo ar radiolokācijas iekārtu palīdzību;
- pasažieru navigācijas speciālistiem;
- sašķidrinātās dabasgāzes speciālistiem.

Kompetenču standarti operatīvajam un vadības līmenim ietver šādas nodaļas:

- navigācija;
- peldlīdzekļa ekspluatācija;
- kravas apstrāde, izvietošana un pasažieru pārvadājumi;
- kuģa mehānika un elektriskās, elektroniskās un vadības iekārtas;
- tehniskā apkope un remonts;
- saziņa;
- veselība un drošība un vides aizsardzība.

Visi pieņemtie deleģētie akti tika nosūtīti Eiropas Parlamentam un Padomei. Iebildumu iesniegšanas laikposmi netika pagarināti, un iebildumu iesniegšanas laikposmos nekādi iebildumi netika saņemti.

3. **Komisijas Deleģētā regula (ES) 2022/184** (2021. gada 22. novembris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/2397 IV pielikumu

   Šis tiesību akts aizstāj Direktīvas 2017/2397 IV pielikumu un ievieš piemērojamās prasības attiecībā uz praktisko eksamināciju un trenažieru apstiprināšanu. Ar atsauci uz Eiropas iekšzemes kuģošanas kvalifikācijas standartiem (*ES-QIN*) tā ievieš arī kompetences pamatprasības un veselības stāvokļa pamatprasības.

4. PILNVARU DELEĢĒJUMA LAIKPOSMA PAGARINĀŠANA

Pēdējos četros gados Komisija ir izmantojusi Direktīvas (ES) 2017/2397 piešķirtās pilnvaras pieņemt deleģētos aktus.

Piešķirto pilnvaru izmantošana ļāva Komisijai attiecīgus Direktīvas 2017/2397 noteikumus pielāgot standartiem par ES kvalifikācijas sertifikātu, darba uzskaites grāmatiņu un kuģu žurnālu datubāzēm, kā arī standartiem par kompetencēm un atbilstošām zināšanām un prasmēm, par praktisko eksamināciju, par trenažieru apstiprināšanu un par veselības stāvokli.

Komisija uzskata, ka pilnvaru deleģēšana bijusi nepieciešama un ka šāda nepieciešamība saglabāsies. Tāpēc to pagarināšana šķiet lietderīga.

5. SECINĀJUMS

Ar šo ziņojumu Komisija izpilda ziņošanas prasību atbilstīgi Direktīvas (ES) 2017/2397 31. panta 2. punktam un aicina Eiropas Parlamentu un Padomi ņemt vērā šo ziņojumu.